

This is the **published version** of the bachelor thesis:

Remedios Flores, Anna; Garcia Noguerols, Juan Miguel, dir. Els joves i el repte laboral : una anàlisi de les dificultats d'inserció al treball dels joves d'entre 16 i 29 anys. 2024. (Grau en Relacions Laborals)

This version is available at <https://ddd.uab.cat/record/308290>

under the terms of the license

Treball de Fi de Grau

ELS JOVES I EL REPTA LABORAL

Una anàlisi de les dificultats d'inserció al
treball dels joves d'entre 16 i 29 anys

Curs 2023 - 2024

Realitzat per:
Anna Remedios Flores

Tutor:
Juan Miguel García Noguerols

Facultat de Dret
Grau en Relacions Laborals

ABSTRACT / RESUM

Aquest treball té la finalitat d'investigar les barreres i dificultats que troben els joves d'entre 16 i 29 anys a l'hora d'inserir-se al mercat laboral. S'estudien aquells factors que contribueixen a la precarietat laboral i la falta d'oportunitats d'ocupació per aquest col·lectiu demogràfic, mitjançant un enfocament, basat principalment en la perspectiva sociològica. El treball es fonamenta en una investigació detallada d'articles acadèmics relacionats amb aquesta problemàtica dels joves, dades estadístiques de fonts fiables relatives a la precarietat i l'ocupació dels joves i, finalment, acabar de completar l'estudi amb entrevistes a joves i a experts en el tema. Al llarg de la investigació, s'exploren diversos desafiaments, com la precarietat laboral, la dificultat d'obtenir experiència i altres limitacions que es troben els joves en el procés de contractació laboral. Per concloure el treball, es remarcarà la importància d'abordar aquest tema, generant recomanacions personals sobre com poder millorar les oportunitats laborals dels joves i promoure una inclusió laboral efectiva.

PARAULES CLAU

Inserció laboral, obstacles, precarietat, joves, ocupació, oportunitats laborals, sociologia, discriminació, salaris, sectors, experiència.

ÍNDEX

1. INTRODUCCIÓ.....	3
1.1. Contextualització i formulació de la problemàtica.....	3
1.2. Justificació de la rellevància de l'estudi.....	4
1.3. Objectius de la investigació	6
1.4. Preguntes d'investigació i hipòtesis	7
2. METODOLOGIA.....	8
3. MARC TEÒRIC	10
3.1. Precarietat laboral.....	10
3.2. Factors que dificulten als joves l'accés al mercat de treball.....	12
3.3. Sectors on hi ha més inserció i on hi ha menys.	15
3.4. Importància per a la sociologia.....	16
4. TREBALL DE CAMP	17
4.1. Resum del treball de camp.....	17
4.1.1. Qüestionari.....	17
4.1.2. Entrevista als joves	17
4.1.3. Entrevista al sindicat	18
4.2. Interpretació i anàlisi dels resultats	19
4.2.1. Obstacles.....	19
4.2.2. Iniciatives del govern	21
4.2.3. Saturació en llocs de treball de caràcter temporal i estacional.....	23
4.2.4. Estabilitat econòmica, laboral i personal.....	24
4.2.5. Satisfacció laboral i connexió entre formació acadèmica i ocupació	26
5. CONCLUSIONS	28
6. REFERÈNCIES.....	33
7. ANNEXOS	36

1. INTRODUCCIÓ

1.1. Contextualització i formulació de la problemàtica

Actualment, els joves d'entre 16 i 29 anys es troben amb una gran dificultat a l'hora d'inserir-se al món laboral. Aquest col·lectiu és d'especial interès a causa de les diferents **barreres** amb les quals es topen en la cerca de feina que obstaculitzen l'accés al món laboral de manera significativa i genera una preocupació a escala social. Per concretar la investigació, l'estudi se centrarà en els joves de la regió metropolitana de Barcelona els quals tenen desafiaments similars als dels joves espanyols per inserir-se al mercat laboral.

Bona part del problema ve marcat per la crisi econòmica que es va patir mundialment l'any 2008, la qual va comportar conseqüències significatives en el mercat laboral espanyol, ja que va suposar un punt d'inflexió en la trajectòria laboral dels joves que va comportar un augment de la **desocupació**, a més es van disminuir les oportunitats laborals i tot això va provocar que els joves, que ja tenien moltes dificultats per trobar feina, en tinguessin encara més (Echaves i Echaves, 2017).

Per tant, la **precarietat laboral** és un concepte amb una importància enorme, que comporta inseguretat i inestabilitat en la vida laboral d'una persona i conseqüentment en l'àmbit personal, sobretot dels joves.

Cal apreciar que el govern espanyol està treballant per poder solucionar aquest problema mitjançant la implementació de diverses mesures, iniciatives, programes i estratègies encaminades a satisfer les necessitats i facilitar l'accés al treball d'aquest col·lectiu. Igualment, a l'Estat li resulta difícil formular polítiques efectives atès al fet que és necessari mantenir una atenció continuada. És així que Planas, Soler i Feixa esmenten que “La falta de recursos en todos los sentidos pone en evidencia la poca solidez de las estructuras y servicios creados a lo largo de estos años, y la fragilidad de estas políticas, de sus estructuras y de muchos de los servicios de juventud” (2014:556). L'objectiu és generar oportunitats laborals per integrar els joves al mercat laboral i eliminar la

desigualtat estructural que contribueix a la precarietat laboral d'aquest col·lectiu d'edat especialment.

Per afegir, en el context del territori espanyol, podem trobar iniciatives destacades com són, el “Programa Operativo Empleo Juvenil” (POEJ) i el “Plan de Garantía Juvenil Plus 2021-2027 de trabajo digno para las personas jóvenes”. Fent referència al territori català, es poden destacar tres iniciatives, primerament, “l'Estratègia d'Ocupació Juvenil de Qualitat”, en segon lloc, el “Programa Joves per l'ocupació” i, per acabar el “Programa de Suport a l'Ocupació Juvenil”.

Aquest problema es troba en un context en el qual existeix una taxa elevada de desocupació d'aquest grup demogràfic, cosa que afecta de forma negativa al benestar econòmic i social d'aquest col·lectiu. La falta d'experiència laboral, la manca d'habilitats específiques, les diferències socioeconòmiques, les limitacions geogràfiques, les condicions econòmiques desfavorables i la inclinació del mercat laboral de prioritzar als treballadors més experimentats, són alguns dels obstacles que limiten les oportunitats d'inserció laboral efectiva dels joves.

En resum, la problemàtica que s'aborda en aquest treball se centra en les dificultats que enfronten els joves d'entre 16 i 29 anys per incorporar-se al mercat laboral i obtenir un treball estable i satisfactori. Aquesta qüestió implica diversos factors, com els socioeconòmics, educatius i culturals, i es busca comprendre les causes mitjançant una anàlisi profunda dels desafiaments amb els quals es troben els joves.

1.2. Justificació de la rellevància de l'estudi

Aquest estudi referent als desafiaments que enfronten els joves d'entre 16 i 29 anys, del territori espanyol i, concretament, els de la regió metropolitana de Barcelona, per inserir-se al món laboral és crucial en diversos aspectes.

En primer lloc, tal com esmenta Pérez Cuerno, té especial rellevància:

La **transición entre el sistema educativo y el mercado laboral**, entendida como los cambios en la situación respecto a la disponibilidad para realizar un trabajo, la búsqueda de empleo o a la realización efectiva de dicho trabajo. Los procesos de

inserción laboral tienen consecuencias importantes para los jóvenes porque en parte determinan su carrera profesional, sus oportunidades de desarrollo personal y su bienestar psicológico (2008:339)

També cal destacar que l'**ocupació** dels joves és un factor important per a passar a la vida adulta, ja que el fet de tenir ingressos propis permet eliminar la dependència econòmica que aquests joves tenen sobre els seus progenitors i, d'aquesta manera, poder emancipar-se i assolir una vida autònoma. En contraposició, si no s'assoleix, pot afectar de forma negativa a l'autoestima dels joves, minorant la felicitat i el benestar d'aquests. El treball, a més, garanteix la integritat social i proporciona legitimitat i reconeixement social (Weller, 2007).

L'aspecte més important és la **desocupació** dels joves, que segons les dades d'EUROSTAT, observades a la taula 1 i al gràfic 1 (annex 1), la taxa de desocupació a l'estat espanyol és significativament superior en comparació amb els altres països de la Unió Europea. Concretament, Espanya, en el darrer any, ha obtingut una taxa de desocupació juvenil del 28,51%, seguit de Grècia (25,65%) i Itàlia (22,17%). A més, com podem veure, el percentatge mitjà dels vint-i-set països de la Unió Europea, és d'un 14,37%, per tant, Espanya dobla aquesta dada.

Pel que fa a la taxa de desocupació dels joves a la comunitat autònoma de Catalunya, segons les dades de l'Institut Nacional d'Estadística de l'any 2022 que podem observar en la taula 2 (annex 2), el col·lectiu de joves amb edat entre els 16 i els 19 anys tenen una taxa de desocupació d'un 40,27% que, en comparació amb el resultat nacional, és una mica més reduït (45,88%). Els joves catalans d'entre 20 i 24 anys tenen una taxa d'un 19,43% que també és inferior a la nacional (26,5%). En resum, els menors de 25 anys de la comunitat autònoma de Catalunya tenen una taxa de desocupació d'un 24,13%, i cal apreciar que no és una dada molt allunyada de la nacional (29,74%).

En definitiva, la desocupació és un element important, ja que comporta múltiples conseqüències negatives, tant per als mateixos joves, com per la societat i l'economia. Com ja s'ha mencionat anteriorment, pot afectar a l'autoestima dels joves; el fet de poder aconseguir un treball és fonamental per sentir-se acceptat a la societat i pot generar soledat

i rebuig per part de la resta de la població. Addicionalment, influeix en el capital humà, és a dir, en les habilitats, aptituds, experiències i coneixements, tenint en compte que la interacció a l'empresa entre els joves i els adults experimentats genera una continuïtat intergeneracional en els processos productius i desenvolupa les activitats adquirides pels joves en la seva etapa formativa (Arrazola, Galán i De Hevia, 2018)

Per tant, en la **situació personal** dels joves hi ha la possibilitat que afecti la salut mental i física. A **escala social**, la desocupació pot desembocar en l'exclusió i desigualtat, afectant el benestar i a la cohesió social. Pel que fa a l'**àmbit econòmic**, es pot manifestar en un perjudici cap al capital humà i la productivitat per al país, i a l'hora com un increment en la càrrega dels sistemes de benestar social. (Arrazola, Galán i De Hevia, 2018).

En conclusió, és una problemàtica que requereix una atenció especial i accions efectives per garantir un futur més equitatiu i sostenible per a les pròximes generacions. Per això, seria necessari una reformulació de les polítiques i programes que proporciona el govern en relació amb l'ocupació dels joves.

1.3. Objectius de la investigació

Aquest treball presenta diferents objectius amb la finalitat de poder analitzar en profunditat les dificultats amb les quals els joves es topen a l'hora d'accedir al món laboral. Principalment, el propòsit de la recerca és entendre els fenòmens que afecten aquest grup demogràfic, i per aquest motiu, cal delimitar uns objectius, per guiar la investigació i l'anàlisi del treball.

Com a element fonamental, és necessari analitzar les **causes**, investigar i comprendre les raons per les quals els joves tenen aquestes barreres en el moment d'accedir a l'ocupació; concretant en factors econòmics, educatius, socials i laborals, com són la falta d'experiència, el nivell d'educació, el tipus de jornada i contracte, la falta d'habilitats o coneixements específics requerits per les empreses, entre d'altres.

En relació amb el comentat anteriorment, també és imprescindible explorar si els joves pateixen algun tipus de **discriminació laboral** per raó de l'edat o altres característiques socials, i tenir en consideració la **precarietat laboral** i la **inestabilitat** que són dos dels factors més destacats en les dificultats d'accés i la qualitat del treball.

També seria interessant explorar quins son els **sectors** on majoritàriament es troben ocupats els joves d'entre 16 i 29 anys, així com, aquells sectors on gairebé no hi ha ocupació juvenil i, a més, extreure les raons per les quals succeeix. En relació amb això, investigar si té alguna connexió amb els estudis que cursen o han cursat els joves i, tenir en compte l'element de la **sobrequalificació**.

Per últim, és important destacar el paper de l'Estat i identificar diverses **polítiques i programes** que es duen a terme amb la finalitat de proporcionar suport als joves en la cerca d'oportunitats laborals i millores en condicions. A més, seria un aspecte clau intentar trobar solucions o millores a aquestes iniciatives.

1.4. Preguntes d'investigació i hipòtesis

Avui dia, l'entrada al món laboral dels joves comporta un desafiament complex i important i, per aquesta raó és necessari comprendre les diverses causes per les quals els joves tenen problemes a l'hora d'inserir-se al mercat laboral. Així doncs, he pensat diverses hipòtesis amb la finalitat de descobrir les barreres que tenen els joves per accedir al treball. Aquestes hipòtesis tenen l'objectiu de comprendre els elements que dificulten al grup demogràfic que compren els joves d'entre 16 i 29 anys a trobar feina en aquesta etapa de la vida.

Aquest treball es basa en la següent **pregunta d'investigació**: *quins són els principals obstacles que dificulten als joves a l'hora d'inserir-se al món laboral, i quines solucions es podrien proposar per tal de millorar la seva alta taxa de desocupació*

La primera hipòtesi que plantejo és que els joves dels diferents municipis de la regió metropolitana de Barcelona tenen dificultats per accedir al món laboral relacionades amb la saturació de llocs de treball de caràcter temporal i estacional en sectors específics, com poden ser el turisme, l'hostaleria i el comerç al detall.

En segon lloc, la precarietat laboral dels joves i, com a conseqüència la seva inestabilitat econòmica i laboral. Els joves no s'insereixen al mercat laboral per la falta d'oportunitats, per l'oferiment de les empreses de contractes temporals o a temps parcial, pels baixos salaris, entre altres factors de precarietat, cosa que comporta limitacions a llarg termini en l'estabilitat en la vida autònoma dels joves i una inseguretat, tant en l'àmbit personal com professional, afectant de forma perjudicial a la seva intervenció en el món laboral.

La tercera hipòtesi que plantejo és que els joves tenen dificultats per trobar una feina relacionada amb els estudis que han dut a terme. És a dir, considero que els coneixements adquirits pels joves en el context acadèmic moltes vegades no estan connectats amb les demandes del mercat laboral, amb això vull dir que el fet de tenir una bona educació i formació acadèmica pot condicionar les oportunitats laborals.

Per tant, les hipòtesis de la investigació són:

Hipòtesi 1: Els joves de Barcelona tenen dificultats per accedir al mercat laboral per la saturació de llocs de treball de caràcter temporal i estacional en sectors específics com l'hostaleria o el comerç al detall.

Hipòtesi 2: Els joves pateixen precarietat laboral i, en conseqüència, afecta de forma perjudicial a la seva estabilitat econòmica i laboral.

Hipòtesi 3: Els joves tenen dificultat per trobar una feina relacionada amb els estudis que han dut a terme.

2. METODOLOGIA

La metodologia que utilitzaré per aconseguir la informació necessària per a la realització del meu Treball de Fi de Grau es basarà en una combinació de diferents tècniques d'investigació.

Quant a l'enfocament de la investigació, és **mixt**, ja que hi ha una combinació entre **tècniques de recopilació de dades** de naturalesa qualitativa i altres de natura

quantitativa, d'aquesta manera s'intentarà comprendre aquesta problemàtica que envolta als joves.

En relació amb la informació recollida de forma **qualitativa**, per una banda, faré una recopilació documental de fonts secundàries, per això revisaré i analitzaré diferents articles acadèmics, revistes, llibres, etc. per tal d'obtenir un marc teòric sobre el tema. Per altra banda, com a fonts primàries, és a dir, dades produïdes de forma pròpia, realitzaré cinc entrevistes, una a un jove que pertany al col·lectiu d'entre 16 i 19 anys, dues a joves que es troben al grup d'entre 20 i 24 anys, una altra a un jove de l'últim grup d'edat que arriba fins als 29 anys i, en últim lloc, contactaré amb algun expert o professional introduït en el tema de la dificultat d'inserció laboral del col·lectiu jove, com són aquelles persones que s'encarreguen o són els responsables dels assumptes laborals de la població jove en un sindicat. D'aquesta manera em podré submergir en el desafiament dels joves per inserir-se al mercat laboral i tenir una visió completa i profunda del problema abordat.

Sobre la informació recollida de forma **quantitativa**, faré una cerca en diferents bases de dades quantitatives, és a dir, fonts secundàries, com l'Institut Nacional d'Estadística (INE), l'Institut d'Estadística de Catalunya (Idescat), l'EUROSTAT, etc. amb la finalitat de poder posar valors numèrics sobre la inserció laboral de la població jove. A més, com a font primària, realitzaré una enquesta a través d'un qüestionari (annex 4) per obtenir algunes dades i poder quantificar les tendències dels joves d'entre 16 i 29 anys de la regió metropolitana de Barcelona sobre la problemàtica que tenen a l'hora d'accedir al món laboral. Val a dir que aquesta enquesta no serà representativa, ja que seria necessari una participació massiva de joves de tota la regió metropolitana, tanmateix ens pot donar informació interessant sobre l'existència d'algunes tendències pel que fa al treball dels joves a la ciutat de Barcelona.

Per a poder trobar respostes tant a la pregunta inicial com a les diverses hipòtesis, el **camp d'anàlisi** d'aquest estudi s'enfoca en els joves que habiten a la regió de Barcelona en l'actualitat.

Per a determinar les **unitats d'informació**, el mostreig del mètode qualitatiu serà intencional, ja que buscaré a determinats joves de manera directa perquè em responguin l'entrevista. Fent referència al mètode quantitatiu, el mostreig serà mínimament intencional, ja que enviaré el qüestionari als coneguts del meu voltant i que aquests també

l'enviïn als joves que pertanyen a la regió de Barcelona i que estiguin compresos en la franja d'edat d'entre 16 i 29 anys.

Quant a la població i la mostra del mètode qualitatiu, és a dir, de l'entrevista; per una banda, entrevistaré a joves de la regió metropolitana de Barcelona amb edats d'entre 16 i 29 anys, dividits en tres grups d'edat; i, per altra banda, un expert que es responsabilitzi dels joves en un sindicat de Barcelona.

- PERSONA 1 (jove d'entre 16 i 19 anys)
- PERSONA 2 (jove d'entre 20 i 24 anys)
- PERSONA 3 (jove d'entre 20 i 24 anys)
- PERSONA 4 (jove d'entre 25 i 29 anys)
- PERSONA 5 (responsable d'“Acció Jove” CCOO)

Fent referència a la població i la mostra del mètode quantitatiu, és a dir, de l'enquesta, seran una cinquantena de joves de la regió metropolitana de Barcelona concentrats en aquest determinat grup demogràfic de joves.

3. MARC TEÒRIC

3.1. Precarietat laboral

Segons el diccionari de la RAE (Reial Acadèmia Espanyola, 2023) la precarietat laboral és “una situació que viuen els treballadors subjectes a unes condicions de treball per sota del límit considerat com a normal, especialment quan els ingressos econòmics que es perceben pel treball no cobreixen les necessitats bàsiques d'una persona”.

El concepte de precarietat laboral va lligat amb una sèrie de situacions que es donen a l'entorn laboral com “aquellas situaciones en las que prima la inestabilidad del empleo, la insuficiencia de ingresos, la inseguridad y desprotección sociolaboral e incluso, la falta de reconocimiento como personas trabajadoras” (Santamaria, 2010:103).

El col·lectiu de joves d'entre 16 i 29 anys a Espanya es troben en una posició on la precarietat laboral els afecta especialment. La **temporalitat** és un d'aquests aspectes

que marca el treball dels joves, ja que molts d'ells es topen amb contractes temporals o de curta durada en la seva vida laboral, cosa que provoca que estiguin en una constant inseguretat sobre el seu futur laboral. Cal apreciar que, a més d'impactar en la seva estabilitat financera també ho fa en la planificació de la seva vida a llarg termini (Echaves i Echaves, 2017).

També, els joves es troben amb **contractes de temps parcial**, treballen en jornades reduïdes, sigui per la seva pròpia disponibilitat o la de l'empresa. Tot això provoca que els seus ingressos econòmics siguin més baixos del que desitjarien, dificulta la capacitat de poder estalviar per a un futur i, per tant, tenir una independència financera (Echaves i Echaves, 2017).

Per afegir, tant la temporalitat com la jornada parcial comporten **salaries reduïts** i, com a conseqüència, els joves obtenen un menor poder adquisitiu, cosa que pot afectar de forma negativa a la seva qualitat de vida (Echaves i Echaves, 2017).

Finalment, tal com esmenten Verd i López, els joves que treballen es troben “sometidos a una forma de **contratación** mucho más **flexible**, con escasa protección y también una fuerte presencia de desempleo” (2016:10).

En resum, la precarietat laboral està conformada per una sèrie de condicions inestables per als joves, com la temporalitat, els contractes de mitja jornada i els baixos salaris, entre altres; així ho exposa Santamaría:

El empleo precario está en relación con una serie de circunstancias que superan la cuestión temporal, como son: la inestabilidad, la escasa remuneración, la desprotección de los beneficios de la seguridad social, y en general con aquello que vulnera derechos fundamentales del trabajo ya establecidos. Y no sólo eso, también está relacionado con las circunstancias vitales de la persona que realiza la tarea, con sus recursos económicos, formativos, su entorno, sus relaciones sociales, sus capacidades, su tiempo, etc. (2010:107).

Hi ha diverses **conseqüències** ocasionades arran de la precarietat laboral que pateixen els joves. El primer aspecte a destacar és la impossibilitat d'executar plans vitals

i professionals a llarg termini que provoca una situació d'incertesa social i vital (De Castro, 2019).

Una de les conseqüències que provoca la desocupació és l'aspecte econòmic, cosa que genera una enorme preocupació a causa de la inexistència d'ingressos o la pèrdua d'aquests. A més a més, un altre efecte important de la desocupació és que els joves cada cop més es troben amb complicacions per a poder emancipar-se dels seus progenitors, cosa que ocasiona que l'edat de maternitat augmenti i que hi hagi un descens de la natalitat (Calles, 2020).

Per tant, tal com expressa Calles “por todo esto en ocasiones se produce la emigración de los jóvenes a otros países para ampliar así sus expectativas laborales y proyectos de vida” (2020:11).

Segons un estudi realitzat l'any 2019 sobre les condicions i trajectòries laborals de la població jove a Barcelona “el greuge de la precarietat laboral entre el jovent barceloní no sols es manifesta en contractes de curta durada. També es fa palès a l'analitzar el tipus de jornades que realitzen, i sobretot, a l'observar si aquestes són desitjades o no. La contractació a temps parcial, és i ha estat majoritària entre la població jove de Barcelona” (De Castro, 2019:14).

Amb tot això, es verifica de forma acadèmica la segona hipòtesi plantejada, és a dir, la realitat que els joves pateixen precarietat laboral i, com a conseqüència, tenen inestabilitat en la seva vida econòmica i laboral.

3.2. Factors que dificulten als joves l'accés al mercat de treball

Els joves d'entre els 16 i els 29 anys són un dels col·lectius que tenen més **dificultats** per accedir al món laboral, la taxa de desocupació d'aquest grup d'edat és històricament alta. Alguns dels obstacles que tenen els joves tant per inserir-se com per aconseguir una integració exitosa són les condicions laborals com el tipus de contracte, el salari o el grau d'ajustament entre la formació i l'ocupació (Peiró, Ripoll i Caballer, 1998).

Una de les raons per les quals els joves tenen més dificultat per inserir-se al treball és la falta d'oportunitats per obtenir **experiència**, per la qual cosa, per obtenir un treball és necessari tenir experiència i l'experiència s'obté amb el treball. Per tant, difícilment els joves poden complir el requisit de l'experiència que normalment posen les empreses, i els deixa en una posició desavantajosa.

Tal com esmenta López, un altre aspecte són els **baixos salaris**, que en suma a les altres condicions deplorables fan que no tinguin una bona qualitat de vida laboral, és a dir, que siguin precaris laboralment.

La precariedad salarial está relacionada con el tipo de empleo que tienen los y las jóvenes. Uno de los problemas principales de la temporalidad del empleo y del empleo a tiempo parcial, insertados en la normalidad laboral del empleo para las personas jóvenes, es que los salarios que se obtienen en estos tipos de empleo son más bajos, y cuanto más reducido es el salario, más baja es la base de cotización y, por lo tanto, más reducida es la prestación posible. Además, en este tipo de empleos es más probable pasar por periodos de desempleo y subempleo entre contrato y contrato, lo que sigue reduciendo sus ingresos y prestaciones actuales y futuras e incrementa el riesgo de pobreza y exclusión social (*working poors*) (2018:6).

Un aspecte important en els joves és la **discriminació per edat**, moltes vegades la població jove es troba en un desavantatge per raó de la seva edat, ja que les persones tendim a estereotipar i menysprear el treball dels joves, tal com esmenta Pereiro “la discriminación por edad es, sobre todo, una discriminación por estereotipo, basada en la construcción social que sobre ella se ha producido” (2022:232). Per tant, els joves es troben condicionats pels estereotips, prejudicis i valoracions negatives dels empresaris i la població en general. A més a més, Pereiro expressa:

Tópicos como la inexperiencia, la falta de fiabilidad y compromiso o la incapacidad para liderar equipos y proyectos, entre otros prejuicios, se les presuponen a las personas jóvenes. Se trata, como es obvio, de presuposiciones que no necesariamente coinciden con la realidad, pero que, en definitiva, producen

una minusvaloración de su trabajo y que, además, son muy eficaces en términos de ubicación de estas cohortes de edad en el *guetto* del empleo precario y mal retribuido, cuando no del desempleo y la exclusión social (2022:232).

També, cal destacar que, el fet que els joves cada cop més prolonguin els seus estudis fa que es retardin en entrar al món laboral, a causa de la **difícil compaginació**, per això s'inclinen per obtenir una feina amb una **jornada parcial**. A més, tendeixen a tenir **contractes temporals**, la qual cosa fa que no tinguin una seguretat econòmica i en conseqüència inconvenients per planificar un futur digne (Henar i Seagles, 2015).

Val a dir, que aquells joves que, un cop acabats els seus estudis, no troben ocupacions corresponents a allò que han estudiat, molts cops es veuen obligats a accedir a treballs que no tenen relació amb el seu nivell d'estudis, per tant, hi ha una **sobrequalificació**, que Cuesta ho defineix com “aquella situació laboral en que no existe correspondencia directa o relacionada entre el nivel y área de educación formal adquirida por el trabajador y las cualificaciones necesarias para el desempeño de la ocupación en que se encuentre empleado” (2017:32).

Relacionat amb aquest concepte, també hi ha joves que pateixen **subocupació**, que García ho divideix en tres situacions, en primer lloc, una persona que ocupa un lloc de treball inferior a la seva qualificació que dona lloc a una infrautilització de les seves capacitats; en segon lloc, un treballador que es troba en unes condicions deficientes en comparació a les que aquesta persona pretén tenir; per últim, la situació d'una persona que percep una remuneració més baixa que en la seva feina anterior (García Castro, 2017).

Aquests dos últims conceptes evidencien la tercera hipòtesi (“els joves tenen dificultat per trobar una feina relacionada amb els estudis que han realitzat”), sobretot amb la sobrequalificació, ja que Pérez Cuerno exposa:

Es un hecho real que los jóvenes se rehúsan cada vez más a aceptar empleos que les parezcan demasiado disociados de su formación y de sus aspiraciones, o que además de ser mal pagados les parezcan degradantes o indignos. Muchos prefieren así el desempleo y la continuación de la dependencia de sus familias a un empleo enajenante” (2008:358).

3.3. Sectors on hi ha més inserció i on hi ha menys.

Segons les dades de l'Institut Nacional d'Estadística (INE), durant el darrer any, les **branques d'activitat on hi ha menys inserció** dels joves en el grup d'edat d'entre 16 i 29 anys són en indústries extractives, en el subministrament d'aigua, activitats de sanejament, gestió de residus i descontaminació, en activitats immobiliàries, en el subministrament d'energia elèctrica, gas, vapor i aire condicionat, entre d'altres. En definitiva, no s'insereixen en aquelles ocupacions on és necessari tenir una alta qualificació o un determinat nivell d'estudis i, per tant, on hi ha millors condicions laborals.

Per altra banda, les **branques d'activitat on hi ha més ocupació** dels joves són, el comerç a l'engròs i al detall, seguidament la reparació de vehicles de motor i motocicletes, i l'hostaleria i la indústria manufacturera. Cal apreciar que, a mesura que s'avança l'edat, la taxa d'ocupació augmenta i en el col·lectiu d'entre 25 i 29 anys, també hi ha molta inserció en activitats professionals, científiques i tècniques, i en activitats sanitàries i de serveis socials; això és degut al fet que aquest grup de joves ja han finalitzat els seus estudis i poden trobar feina d'allò en què s'han especialitzat. En resum, generalment els joves s'insereixen en feines que no és necessari tenir una qualificació específica ni experiència prèvia.

En conclusió, la inserció laboral en aquesta etapa de la vida dels joves es troba dominada per les diferents branques d'activitat o sectors productius, ja que, com hem pogut observar, tant a la taula 3 com al gràfic 2 (annex 3), trobem que hi ha menys ocupació del grup d'edat d'entre 16 i 29 anys en aquells sectors que requereixen més qualificació o estudis avançats. Mentre que, on hi ha més ocupació són els sectors on no es requereix una formació, experiència ni qualificacions específiques.

Igualment, cal remarcar que l'entrada dels joves al món laboral es veu influenciada per les exigències de cada sector, i comprovem que hi ha una inclinació dels joves de menys edat en ocupacions que no exigeixen una qualificació específica, que amb el pas del temps, quan els joves tenen més edat, hi ha una ocupació major en sectors on es necessita més especialització i major experiència i formació que van adquirint amb el temps.

Aquest punt es relaciona amb la primera hipòtesi (“els joves de Barcelona tenen dificultats per accedir al mercat laboral per la saturació de llocs de treball de caràcter temporal i estacional en sectors específics com l’hostaleria o el comerç al detall”), ja que segons una anàlisi de l’enquesta de la joventut a la ciutat de Barcelona, els sectors que ofereixen ocupació als joves en la seva gran majoria són l’hostaleria, el turisme, el comerç al detall o la cultura (Riera et al., 2021), cosa que pot generar que hi hagi una saturació en aquestes ocupacions, pel fet que no és necessari tenir uns estudis ni una experiència específica i dona lloc al fet que els joves es decantin per cercar feina en aquests sectors.

3.4. Importància per a la sociologia

Des del punt de vista de la sociologia, la dificultat d’accés a l’ocupació de la població jove d’entre 16 i 29 anys és un tema important, ja que té implicacions en l’àmbit de vida individual i social. Els estudis sobre la sociologia laboral posen especial interès en com els joves accedeixen al món laboral, les barreres que enfronten, i les implicacions socials, econòmiques i psicològiques.

Tal com esmenten Henar i Seagles “Las dificultades asociadas con la inserción laboral de los jóvenes conducen a un conjunto de problemas sociales difíciles de mitigar sin abordar sus motivos de fondo. Ello tiene que ver con las trayectorias vitales de los jóvenes durante su inserción laboral” (2015:21).

Variables sociològiques com el nivell d’estudis, la situació familiar i econòmica, i en general, el procés de transició de l’adolescència a la vida adulta, en el sentit d’aconseguir autonomia, tenen influència sobre la inserció laboral dels joves. La falta d’oportunitats laborals entre els joves pot afectar a la seva autonomia, reconeixement a la societat i la seva capacitat d’independència. Per afegir, el fet d’obtenir una feina és un aspecte rellevant per a la inserció dels joves a la societat.

Cal apreciar que la desocupació dels joves és un factor d’exclusió social que comporta costos a tots els nivells, individual, familiar i a la societat en general. Així ho expressa García Ocanto, que esmenta que “El trabajo es una condición fundamental de inclusión en el corto plazo, ya que sin él, las posibilidades de acceso a otros ámbitos se afectan profundamente” (2008:5).

4. TREBALL DE CAMP

4.1. Resum del treball de camp

4.1.1. Qüestionari

El qüestionari ha sigut respost per 55 persones, majoritàriament joves d'entre 20 i 24 anys, seguit dels que es troben en el rang d'edat dels 25 als 29 anys.

L'enquesta està centrada sobretot en els joves que treballen, com se senten o com s'han sentit durant la seva experiència laboral, els obstacles i dificultats que han pogut patir, les branques d'activitat on han sigut ocupats i el seu coneixement sobre les iniciatives de l'Estat espanyol i de la Generalitat respecte a la feina dels joves.

Amb les diverses respostes que he rebut, he pogut descobrir que els joves no se senten recolzats, que pateixen molts obstacles a l'hora de cercar treball i que el fet de no trobar-se ocupats els afecta de forma negativa, tant en la seva vida personal com econòmica i laboral. Finalment, cal remarcar que una gran part dels enquestats troben insuficient el paper de l'Estat pel que fa a les polítiques i programes que duen a terme.

4.1.2. Entrevista als joves

Quant al col·lectiu dels joves d'entre 16 i 19 anys, la persona entrevistada és una noia de 19 anys, que ha cursat l'ESO, seguidament un grau mitjà de Formació Professional d'activitats comercials i actualment es troba realitzant un grau superior de Formació Professional de màrqueting i publicitat. Fent referència a la seva experiència laboral, ha treballat en tres empreses, però a hores d'ara no es troba ocupada.

Del grup d'edat que integra els joves des dels 20 fins als 24, s'han realitzat dues entrevistes. D'una banda, una noia de 23 anys, que disposa d'uns estudis finalitzats d'un grau superior de Formació Professional d'integració social i en l'actualitat es troba en l'últim any del grau universitari d'educació social. Té una experiència laboral molt extensa, ja que ha treballat en el sector de l'hostaleria, en diferents esdeveniments a través d'una ETT i en feines relacionades amb els seus estudis, entre d'altres. D'altra banda, un noi de 21 anys que està cursant l'últim any del grau de ciències polítiques i de l'administració a la universitat. La seva experiència laboral és més breu, ja que només ha estat en dues feines, en primer lloc, quan tenia 17 anys va començar amb una feina

temporal, que anava per dies i, actualment fa més de dos anys que treballa en el sector de l'hostaleria.

Per acabar, del col·lectiu dels 25 als 29 anys, la persona entrevistada és una noia de 28 anys que ha cursat el batxillerat i un grau superior de Formació Professional de maquillatge de caracterització. Quant a la seva vida laboral, majoritàriament ha estat treballant com a dependenta en diferents empreses, de comercial venent productes cosmètics i actualment es troba en una empresa financera al servei d'atenció al client.

Aquestes entrevistes se centren en tots els temes tractats al marc teòric, però d'una manera més focalitzada i específica. S'inicia contextualitzant la vida dels joves amb preguntes sobre la seva situació educativa, els estudis que ha cursat o està cursant, i en la seva vida laboral, és a dir, si es troba treballant o pel contrari, està desocupat.

Per afegir, hi ha diverses preguntes més concretes sobre els diversos obstacles que han pogut patir al llarg de la seva vida professional i com s'han sentit davant d'aquests. Es tracten temes personals sobre la seva experiència professional i personal enfront de les dificultats del mercat laboral, a més de les seves expectatives futures. Cap al final, pregunto la seva opinió sobre el paper del govern i les polítiques i programes que duen a terme.

4.1.3. Entrevista al sindicat

Quant a l'entrevista realitzada a la persona encarregada de la representació juvenil a un sindicat, s'ha dut a terme a un dels més representatius, Comissions Obreres (CCOO).

Aquesta entrevista ha sigut resposta per una noia que és responsable de la coordinació nacional d'"Acció Jove", que és la branca juvenil d'aquest sindicat a Catalunya. CCOO se centra en dues línies respecte a la promoció d'oportunitats laborals per als joves, en primer lloc, *"empoderar a les persones joves perquè se sindicalitzin, que entenguin que és important estar organitzat per millorar les seves condicions laborals"* i, en segon lloc, *"instar a les administracions públiques, les institucions a que es centrin en la mirada jove, per fer polítiques públiques amb perspectiva juvenil"*.

Fent referència als temes principals abordats, en primer lloc, es contextualitza la posició de la persona entrevistada dins l'estructura del sindicat i pregunto sobre la seva valoració respecte al panorama actual del mercat laboral per als joves.

Al llarg de l'entrevista poso èmfasi en els obstacles que pateixen els joves, plantejant de forma concreta cadascun d'ells. Així mateix, pregunto sobre les estratègies que adopta el sindicat per recolzar i assistir als joves en aquesta situació de vulnerabilitat que pateixen. També s'aborda la perspectiva sobre la funció del govern amb les iniciatives que realitza destinades a ajudar als joves en millorar les seves condicions laborals i la seva vida professional en general.

Per acabar, s'obre un diàleg entorn les possibles solucions que es podrien implementar amb la finalitat millorar i incrementar la situació laboral dels joves, i s'explora també sobre la temàtica de l'afiliació juvenil al sindicat.

4.2. Interpretació i anàlisi dels resultats

En aquest apartat, tractaré d'analitzar i interpretar els resultats, posant èmfasi en aquells temes que he considerat rellevants en funció de la coincidència en les respostes, és a dir, de les troballes, les evidències que s'han exposat en les diferents entrevistes i en el qüestionari realitzat. Mitjançant aquesta investigació espero identificar els patrons i tendències de les dificultats que tenen els joves en el mercat laboral i verificar el marc teòric del meu estudi.

4.2.1. Obstacles

Primerament, m'agradaria remarcar els obstacles dels joves, ja que en les entrevistes que he dut a terme als joves, les quatre persones coincideixen en el fet que el principal obstacle que es troben a l'hora d'intentar ingressar al mercat laboral és l'**experiència**. De fet, m'ha sorprès perquè és l'únic obstacle que m'han comentat, personalment penso que és el que més perjudica els joves i, per això, el que tenen més present.

La noia de 19 anys comenta que *“els principals problemes es que els llocs de treball no s'adequaven a mi, o sigui et demanen una experiència mínima de x anys que no tens perquè no aconsegueixes treball i també un alt nivell d'anglès que avui en dia*

encara no he aconseguit". El noi de 21 anys, explica que la seva primera feina la va obtenir gràcies a contactes, és així que exposa que *"sinó jo crec que no, no hagués entrat"*; d'altra banda, també remarca que *"si no tens aquest mínim d'experiència doncs és impossible entrar, sempre estaràs així vulguis o no fins que trobis alguna feina que t'ho permeti o que decideixin formar-te perquè val la pena o demés"*. La noia de 23 anys, ha remarcat que les pràctiques li han permès aconseguir l'experiència, però que, tot i així, s'havia de *"vendre super bé"* a l'hora de dur a terme entrevistes per aconseguir una feina; a més, afegeix que *"sempre et demanen un títol de més i jo amb 23 anys ja tinc integració i a punt de tenir educa, vaig fer el títol de monis, ho tinc tot i et segueixen demanant més coses"*. Per últim, la noia de 28 anys també destaca *"és una mica difícil perquè et demanen tenir experiència quan ningú agafa a gent que no la té"*.

Pel que fa a la resposta del sindicat, també ha sigut el primer obstacle que ha comentat *"et demanen una experiència que és impossible que assoleixis perquè no has pogut treballar i si no et demanen experiència et demanen uns estudis superiors que encara no has pogut cursar i és un peix que es mossega la cua i la gent acaba entrant a la feina per contactes"*. M'agradaria remarcar l'expressió *"és un peix que es mossega la cua"* que ha fet servir la coordinadora nacional d'"acció jove", ja que d'una manera o altra, tots els entrevistats han fet referència a aquesta frase, pel fet que per treballar necessites experiència i l'experiència s'aconsegueix treballant.

De la mateixa manera, al qüestionari, gairebé tots els enquestats responen que la falta d'experiència és un dels obstacles a l'hora d'accedir al món laboral, seguit dels baixos salaris i la difícil compaginació amb altres àmbits de la seva vida. Tanmateix, en totes les opcions que he donat a escollir hi ha molts vots. Igualment, hi ha 7 persones que han contestat *"cap dels anteriors"*, la qual cosa em sorprèn, ja que penso que és complicat no patir cap mena de dificultat a l'hora de buscar feina. Ara bé, cada persona té una experiència diferent i única i és un aspecte que pot variar per diferents factors.

A banda de l'experiència, els joves, al llarg de l'entrevista han expressat la seva preocupació sobre els **baixos salaris**, encara que cap d'ells l'ha comentat com a un obstacle a la pregunta que els he realitzat. La noia entrevistada de CCOO, també comenta aquest obstacle, ella pensa que *"no és tan dolent si continues vivint amb els pares, però les persones joves que són més vulnerables perquè es troben en contextos més complicats,*

aquesta situació els perjudica, perquè han de poder compaginar-ho amb els estudis i no poden fer jornada completa”.

Finalment, he considerat important remarcar l'obstacle de la **discriminació per raó de l'edat**, que al qüestionari ha sigut un obstacle seleccionat per diverses persones (18,2%), però no ha sigut gaire rellevant, en comparació amb els altres obstacles mencionats amb anterioritat.

En les entrevistes realitzades als joves m'he trobat diferents situacions. La noia de 19 anys comenta que en una de les feines on ha prestat serveis *“el tracte no era el correcte i per ser jove i tal, s'aprofitaven de mi”*, encara que no ha comentat la raó i tampoc he volgut indagar gaire, igualment, si ella ha percebut això és que d'una manera o altra ha patit discriminació. La noia de 23 anys exposa que no ha patit discriminació com a tal per part dels caps o directors, tot i així, en la seva última feina en la qual treballava amb nens petits, les famílies eren les que no hi confiaven en ella pel fet de ser jove. El noi de 19 anys comenta que en la primera feina que va tenir *“em vaig sentir inferior”*, per la falta d'experiència i la inseguretat que tenia en aquell moment. A més a més, comenta que en la feina actual *“els clients sí que diuen algun comentari com: ai quin nen, ets molt nen o el que sigui, i et pares a pensar i dius doncs aquest comentari potser sobrava”*. Per contra, la noia de 28 anys expressa que no recorda que hagi patit cap discriminació per edat.

D'altra banda, la noia d'“acció jove” pensa que hi ha discriminació cap als joves, de fet comenta que *“es justifiquen les escales salarials que sembla ser que tu pots entrar en una empresa sent jove i cobrar el mínim interprofessional mentre la resta, fent les mateixes tasques, potser cobren el doble que tu”*.

4.2.2. Iniciatives del govern

En segon lloc, he considerat rellevant destacar el tema de les iniciatives que duu a terme el govern, ja que entre els joves hi ha un desconeixement gairebé absolut.

En les entrevistes efectuades als joves m'he adonat que coneixen de forma superficial o no coneixen el paper de l'Estat i de la Generalitat pel que fa a la millora d'oportunitats laborals per als joves. La noia de 19 anys exposa que *“podrien fer-ho millor la veritat (...). Demanen massa, però donen poc”*, però no fa referència a cap política

concreta, ja que no té coneixement sobre el tema. De la mateixa manera, la noia de 28 anys comenta que *“no donen ajudes, i si las dan, que les expliquin o que las expongan en algun lado perquè jo, per exemple, no tinc ni ***** idea”*.

D'altra banda, la jove de 23 anys es queixa del següent *“els polítics s'omplen la boca de què si que hi ha oportunitats pels estudiants, pels joves no sé què, i es mentira, perquè cada cop et demanen més estudis, però et demanen també més experiència como me lo monto?”*, concretant en les iniciatives, em diu que va trobar alguna, però esmenta que en aquell moment es trobava treballant i els programes tenien el requisit de trobar-se desocupat, per tant, exposa la seva preocupació: *“a mi ja m'han exclòs perquè jo estic buscant una millora laboral i no m'estan oferint cap servei, i que tampoc són moltes les ajudes perquè hi ha moltíssima gent desempleada i no hi ha els suficients recursos”*.

Pel que fa al jove de 21 anys, opina que *“és un tema que s'ha deixat molt de banda durant els últims anys i inclús dècades, crec que és un problema”*, a més a més, diu que *“jo no m'he vist beneficiat per cap tipus de polítiques, jo m'he buscat la vida, he aconseguit el que he aconseguit, però no m'ha ajudat cap administració ni política pública que s'hagi promocionat a nivell de govern”*, per acabar, el jove remarca com a punt positiu la introducció a la llei de la cotització de les pràctiques *“crec que és un tema que ens juga bastant a favor i jo crec que això s'ha d'agrair, però per fi no? O sigui almenys algun tipus de reconeixement per la feina que es fa, sobretot a nosaltres que ho tenim molt més difícil que les passades generacions”*.

La noia de CCOO pensa que són *“insuficients i sobretot, perquè es centren en fer polítiques molt individualistes, i són projectes que podrien estar bé, però és que no arriben a la gent (...) no arriben més enllà dels espais organitzats i a la gent del carrer no li arriba”*. De fet posa l'exemple del *“Bono Joven de Alquiler”*, i comenta que hi ha massa requisits per poder-lo demanar, i per això els joves no el demanen, exposa que la solució seria *“que es faci una regulació dels lloguers i que es baixin els preus del lloguer, així tothom es sentirà beneficiat i no hi haurà cap persona que es quedi exclosa”*.

Respecte a l'enquesta que he passat a través de les xarxes socials, gran part dels joves (71,4%) no sabien de l'existència de les diferents polítiques i programes que es realitzen. A més, cal destacar que majoritàriament han respost que no han participat ni ho han considerat. Bona part de les opinions són queixes, pensen que és *“insuficient”*, que *“fan més nosa que servei”*, que *“haurien de donar-li més importància, sobretot pel repte*

demogràfic i l'envelliment de la població, ja que els joves són el sostén dels actuals sistemes de pensions”, que “fa falta més inversió en fomentar l'ocupació activa, equilibrant demanda d'habilitat i oferta d'activitats. Acabes d'estudiar i sents com que no tens res que demana el mercat laboral” i, per últim, el que més es repeteix és que els programes no arriben als joves, no els donen a conèixer, per tant, els falta difusió, ja que els coneixen i hi participen uns pocs joves.

Com a conclusió d'aquest apartat, cal apreciar que l'opinió majoritària és que hi ha una insuficiència de polítiques o demanen massa requisits. A més, també és rellevant destacar el poc coneixement que hi ha entre la població jove, de fet, durant la investigació del treball, jo mateixa em vaig posar a investigar sobre polítiques i programes d'ocupació juvenil perquè no en coneixia cap.

4.2.3. Saturació en llocs de treball de caràcter temporal i estacional

En tercer lloc, he decidit donar-li importància als sectors on els joves es troben ocupats, ja que fa referència a la primera hipòtesi que he plantejat en la investigació.

A l'enquesta que he realitzat, he preguntat sobre les branques d'activitat on han prestat serveis els joves, els quals formen part de la regió metropolitana de Barcelona. El sector que més ressalta amb molta diferència, és l'**hostaleria**, que ha sigut seleccionat per més de la meitat dels enquestats, seguit de l'**educació**, les **activitats administratives i auxiliars** i, el **comerç a l'engròs i al detall**.

Pel que fa a les entrevistes dels joves, tots quatre han tingut contractes temporals i de temporada d'estiu, de fet, per a tres d'ells va ser la primera feina, és a dir, el primer contacte amb el món laboral i, cal apreciar que dos d'ells no disposaven de contracte, ja que era una feina aconseguida per contactes i no gaire seria. Per afegir, d'aquests quatre entrevistats, dos d'ells han treballat o estan treballant al sector de l'hostaleria.

M'agradaria remarcar la vida laboral d'una de les entrevistades, la noia de 23 anys ha estat prestant serveis en sis empreses diferents, sense comptar amb les pràctiques que ha hagut de realitzar. Cal apreciar que únicament dues de les feines que ha dut a terme han sigut de caràcter indefinit i, una la va haver de deixar perquè en aquell moment es trobava estudiant, realitzant pràctiques, treballant de caps de setmana i treballant entre setmana. Actualment, no es troba ocupada, ja que en la feina anterior no estava còmoda i

va decidir marxar. Des de les hores ha estat buscant feina relacionada amb els seus estudis perquè comenta que *“no penso tornar a l’hostaleria perquè no me da la gana, no crec que m’ho mereixi, vull dir he estudiat un montón i m’ho he currat moltíssim”*, ho diu amb un to de queixa, ja que va acabar *“cremadíssima”*, com ella diu, en una de les feines del sector de l’hostaleria on va prestar serveis.

La noia de 28 anys, que la major part de la seva vida laboral ha prestat serveis com a dependent a diverses botiges, comenta que *“jo crec que les feines cada cop són més precàries en aquest tipus de sectors, perquè és on hi ha més demanda”* i afegit a aquest comentari, el noi de 21 anys comenta que *“són sectors on els joves podem accedir més fàcilment perquè poder no ens requereixen del tot una experiència de diversos anys, no?, que podem entrar, ens poden formar ràpidament i podem assolir les responsabilitats que se’ns demanen”*. L’entrevistada de CCOO, també remarca que *“sembla ser que hi ha x feines que semblen ser per a joves i els que en pitjors estan en condicions”*.

4.2.4. Estabilitat econòmica, laboral i personal

En quart lloc, he considerat important explorar la segona hipòtesi, ja que al llarg del treball s’ha pogut observar que els joves pateixen una precarietat laboral, cosa que porta a una inestabilitat en diferents àmbits de la seva vida diària.

La precarietat laboral entre els joves és un aspecte cada vegada més preocupant a la societat, hi ha diverses conseqüències que els afecten pel fet de no tenir una feina digna, entre ells, no tenir la suficient estabilitat econòmica, professional, ni en la seva vida personal en termes generals.

A l’enquesta que han respost els joves, vaig fer la següent pregunta: “Com creus que et pot afectar el fet de no tenir feina?” (annex 4, pregunta 15) donant diverses opcions per escollir. En el gràfic de l’annex 5 es poden apreciar les respostes dels enquestats, sorprenentment, tothom, menys una persona, han respost que els afecta l’**estabilitat econòmica**, seguit de la **independència financera**, l’**estabilitat personal** i amb un empat entre el **benestar emocional**, la **salut mental** i la **pressió social**. Igualment, cal remarcar que hi ha moltes seleccions en les diverses opcions. Aquesta tendència constata que la principal preocupació dels joves enfront de la falta d’una feina és l’estabilitat econòmica.

Fent referència a les entrevistes, tots els joves han expressat la seva preocupació sobre la **inestabilitat** que pateixen pel fet de no tenir feina o tenir una feina precària. La noia de 19 anys comenta que actualment *“no m’afecta gaire la inestabilitat laboral perquè estic vivint a casa dels meus pares i per sort em poden mantenir ells”*, així mateix, també ho exposa la coordinadora nacional d’*“acció jove”*.

La noia de 23 anys, el primer que m’ha dit al preguntar-li ha sigut: *“Bueno, vaig al psicòleg”*, a més comenta que *“no tenir feina en el cercle social és molt molt xungo perquè al final quedes com molt desplaçat”*, per tant, és un aspecte que afecta molt la **salut mental** dels joves. També, m’agradaria remarcar la frase de la noia de 28 anys que expressa que la inestabilitat laboral l’ha afectat *“malament, perquè sents que no, que no vales para nada i te desanimas, no saps què fer amb la teva vida”*, per tant, també l’ha afectat al **benestar emocional**. Similarment, ho diu la noia de CCOO: *“aquesta manca d’estabilitat, de perspectives de futur i de vida, els afecta a nivell mental, a nivell de frustració, d’ansietat, d’estrès...”*.

El noi de 21 anys, per la seva part, no exposa la problemàtica de la salut mental, però exposa la seva preocupació: *“és molt incert tot per poder construir com la teva vida o el que s’espera de tu (...) és difícil com intentar buscar un camí o no sé un pla de vida a llarg termini”*. De la mateixa manera, la noia de 23 anys també ho comenta *“vius preocupada pel futur. O sigui, no estàs vivint el present perquè estàs pensant com estalvies amb el sou que tens”*. La noia del sindicat, fa referència a aquesta angoixa dels joves: *“amb els salaris baixos al final no et permet construir un projecte de vida”*.

Finalment, quant a la **temporalitat dels contractes**, els joves també manifesten la seva inquietud. La noia de 23 anys comenta *“sempre estàs pensant en quan se m’acabi aquest que tinc? I no gaudeixes ni estàs aprenent res del present, pensant en quan et xutin de la feina”*; i, igualment, la noia de 28 anys expressa *“és una merda perquè a la que s’està acabant penses: que voy a hacer? (...) i quan estàs bé a la feina t’has de començar a buscar la vida perquè ja s’ha acabat”*. De la mateixa manera la noia de CCOO també fa referència als contractes temporals i a les jornades parcials *“fa que no tinguem perspectives de futur i que preguntis a un jove, que vols fer dintre d’un any? I et diu: que voy a saber yo”*.

4.2.5. Satisfacció laboral i connexió entre formació acadèmica i ocupació

Per acabar, he trobat interessant aprofundir en la satisfacció que tenen els joves a la feina i la relació dels seus estudis amb els llocs de treball on han prestat serveis. D'aquesta manera volia intentar trobar respostes a la tercera hipòtesi.

Quant a la **satisfacció laboral**, hi ha opinions de tota classe, per exemple, al qüestionari, la majoria (59,3%) dels enquestats no es troben satisfets i hi ha diferents raons, però en general coincideixen en la precarietat, els sous i les condicions, la inexistència de relació amb els seus estudis i també la dificultat horària. Cal apreciar, que hi ha poques respostes de satisfacció en comparació a la insatisfacció laboral, però coincideixen en les contestacions, encara que de forma inversa; és a dir, hi ha joves que no se senten satisfets per les condicions, ambient i realització laboral, i, per altra banda, hi ha joves que se senten satisfets exactament per això.

En relació amb les entrevistes, la noia entrevistada de 19 anys, ha prestat serveis en tres empreses, però en una d'elles comenta que *“eren mal educades amb mi i notava que no estaven còmodes amb mi”* i, com he mencionat en un punt anterior, en aquesta feina patia **discriminació** per ser jove. De la mateixa manera, la noia de 23 anys remarca la seva experiència laboral en l'última feina, ja que en iniciar es trobava molt còmoda, però va arribar un punt on la situació va empitjorar, pel fet que van canviar l'equip de treball i com ella comenta *“notes que només volen que treballis i ja, i s'omplen la boca de cuidar l'equip i ells no cuiden res”*, cosa que va provocar, d'entre altres situacions, que ella acabés marxant de l'empresa, de fet expressa que *“ho vaig deixar, pues pel que es diu burn out de bueno, estàs cremada a la feina”*.

D'altra banda, el noi de 21 anys comenta que *“va a ratxes”*, únicament es troba satisfet a la feina per les **relacions interpersonals** i la **recompensa econòmica**; però no es troba gaire satisfet pel fet que és una feina bastant monòtona i de cara al públic, a més esmenta que *“al ser una feina no temporal com a tal en temes de contracte, però si en expectatives de futur, acabes cansat de la feina”* i comenta que tots aquests aspectes genera una situació que *“t'acaba cremant”*. Per la seva part, la noia de 28 anys, generalment s'ha trobat satisfeta en les feines que ha realitzat, sobretot comenta les dues últimes ocupacions, ja que expressa que en la feina actual *“tinc la sort de que si fem la feina bé ens donen recompensa, ja sigui pues, amb mitja hora lliure, una hora, felicitant-te o posant-te un comentari, llavors m'he sentit super bé”*

Fent referència a la **relació dels estudis** que cursen els joves **amb el tipus de feina** que realitzen o les expectatives que tenen, al qüestionari les dades surten bastant ajustades, de fet un 55,4% respon que no té una feina que es relacioni amb els estudis que cursa o ha cursat, per altra banda, un 44,6% afirma que té una feina lligada amb la seva formació acadèmica. Val a dir que la majoria dels enquestats es troben en el rang d'edat d'entre els 20 i els 24, que és el moment on es troben especialitzant-se en els seus estudis o els tenen ja acabats, per tant, intenten buscar feina del que estudien.

En les entrevistes, tant la noia de 19 anys com la de 23 anys comenten que en el seu sector, és a dir, del que estan estudiant respectivament, hi ha força feina, encara que la noia de 19 anys comenta que *“el problema és que també hi ha molta gent que ho sol·licita o requereixen experiència mínima que no tens”*. D'altra banda, la noia de 23 anys esmenta que *“hi ha feina, però amb horaris molt explotats i sous justos com a educadora”*, a més afegeix que en el seu camp *“ens trepitgem molt entre professionals, entre psicòlegs, treballadores, socials, educadores i integradores. Totes aquestes feines estan molt barrejades, llavors jo estic fent la feina d'una treballadora social i estic traient el puesto a aquesta persona o hi ha vegades que me'l treuen a mi”*.

El noi de 21 anys, es queixa, ja que comenta que *“crec que hi ha moltes coses que he hagut d'anar aprenent d'amics o per la meua compte o per la família”*, a més a més, expressa que *“vaig una miqueta més perdut en les oportunitats que puc tenir, jo crec que no se'ns ha explicat tot el ventall que podem escollir pel nostre futur laboral i crec que és jugar en contra nostra”*.

El cas més extrem, és el de la noia de 28 anys, que al jo formular-li la pregunta de la seva percepció sobre la relació entre els seus estudis i les oportunitats laborals disponibles, ella respon, rient-se, *“ninguna, és que del que he estudiat no he treballat, no he fet res, bueno si he fet, però no he tingut casi oportunitats”*, comenta que ha fet petites feines temporals de maquillatge de caracterització, però mai ha trobat el seu lloc en el sector, ja que tampoc ha tingut moltes oportunitats.

A l'entrevista que he realitzat al sindicat, la noia de CCOO opina que, de forma general, el sistema educatiu no té connexió amb les demandes del mercat laboral, encara que exposa que *“està cada cop més a la voluntat de les empreses, el sistema educatiu s'ha adaptat una mica perquè ara s'estudia més amb projectes, amb competències”*, però també reclama que *“fins batxillerat, i si eso, et passes sense que mai t'hagin parlat del*

que és un conveni col·lectiu, un contracte... llavors no tens ni idea i tot sembla que ho has d'aprendre per tu mateix i clar que això és un problema". Per tant, ella es queixa que a l'institut mínimament haurien d'ensenyar els aspectes bàsics de la vida laboral quotidiana.

5. CONCLUSIONS

Al llarg de la realització d'aquesta investigació m'he adonat que els joves pateixen molta **precarietat laboral**, tant a l'hora d'inserir-se al món laboral com quan ja es troben dins. De fet, la preocupació general dels joves d'entre 16 i 19 anys és la precarietat i els **obstacles** que es troben un cop inserits dins del mercat laboral, com són la difícil compaginació amb els estudis, la poca relació amb els estudis, els baixos salaris, la temporalitat dels contractes, etc.

Per tant, pel que fa a la pregunta d'investigació, "quins són els principals obstacles que dificulten als joves a l'hora d'inserir-se al món laboral, i quines solucions es podrien proposar per tal de millorar la seva alta taxa de desocupació?", sent realistes, l'element principal que inquieta als joves en el moment d'accedir al mercat laboral, és la **falta d'experiència**, és el primer obstacle que comenten la majoria i, pel que he comprovat, el que més afecta aquest col·lectiu de joves. És un requisit que gairebé totes les empreses demanen quan busquen incorporar un nou treballador, cosa que perjudica la població jove, que ha tingut menys oportunitats de trobar feina i els continua perjudicant per futures feines.

Personalment, crec que els joves poden aportar molts aspectes positius a les empreses encara que no disposin d'experiència, com noves idees, coneixements innovadors, a més, normalment tenen més facilitat d'adaptació als canvis i estan més motivats pel fet que volen créixer en el món laboral i aprendre d'ell.

Un altre aspecte que preocupa als joves són els **baixos salaris**, ja que molts d'ells en aquesta etapa de la vida pensen a llarg termini, és a dir, en crear un bon futur, però les remuneracions que ofereixen les empreses no són suficients en comparació amb les despeses del dia a dia. De la mateixa manera, molts d'aquests joves tenen el desig d'independitzar-se i amb aquests sous se'ls complica buscar un lloguer adaptat als seus diners, i no es plantegen en comprar, ja que són conscients que no s'ho poden permetre.

En últim lloc, els joves també remarquen la **difícil compaginació** amb els estudis o altres àmbits de la seva vida diària. Gran part dels joves treballen mentre cursen els seus estudis i des de la meua perspectiva ni els centres educatius tenen en compte aquest factor ni tampoc les empreses. Per tant, els joves tenen una sobrecàrrega en aquests dos àmbits de la seva vida, que fa que moltes vegades no puguin arribar a tot, és a dir, no donin el cent per cent de si mateixos. Una de les frases que ha marcat aquest obstacle és: “*el que pot fer l'estudiant al final és sobreviure*”, mencionada per part de la noia de CCOO.

Fent referència a la primera hipòtesi, jo em pensava que els joves de Barcelona tenien dificultats per accedir al mercat laboral per la **saturació de llocs de treball de caràcter temporal i estacional** en sectors específics com l'hostaleria o el comerç al detall, però realment no hi ha una saturació. Aquests sectors estan formats majoritàriament per la població jove, ja que tenen molta facilitat per accedir, en ser unes branques d'activitat on no es requereixen, generalment, uns estudis determinats i gairebé no es precisa d'experiència, encara que sempre la tenen en compte. Per aquest motiu penso que, per una part, és un sector amb una saturació del col·lectiu jove, però, d'altra banda, també és un sector on hi ha molta rotació de personal, pel fet que es fan molts contractes temporals i els joves no perduren perquè majoritàriament no és la branca d'activitat en la qual volen treballar a llarg termini.

Quant a la segona hipòtesi, és una realitat que els joves són un col·lectiu demogràfic de la població que pateixen **precarietat laboral**, ja que el que troben dins del mercat laboral són contractes temporals, a temps parcial i amb salaris baixos. Val a dir, que majoritàriament els joves viuen amb els seus progenitors i no necessiten un sou complet, per tant, son feines precàries que per als joves són “suficients”. Tot i així, cal remarcar que també hi ha joves i famílies en situacions de vulnerabilitat, cosa que aquestes feines precàries són insuficients per mantenir una estabilitat.

Per afegir, penso que hi ha un conformisme generalitzat entre els joves sobre aquestes feines precàries, perquè són conscients que no serà el seu treball definitiu i només volen “tirar endavant”, tenir els seus propis diners i poder començar a estalviar per un futur. En definitiva, en certa part pateixen **inestabilitat**, ja que no tenen sous ni feines dignes i són factors que alteren el seu benestar.

En relació amb la tercera hipòtesi, les meves troballes em porten a considerar que depèn del **sector**, ja que hi ha sectors on hi ha molta oferta de llocs de treball i altres que és més difícil accedir per la falta d'ofertes. De fet, dues de les enquestades comenten el fet que en els seus respectius sectors hi ha molta feina, encara que remarquen que també hi ha molta demanda, per tant, s'hauria de trobar un equilibri. Val a dir que probablement hi hagi determinats sectors on hi ha una relació més directa entre formació i treball, o sectors on no hi hagi gaire connexió entre l'educació i la feina, però aquest tema podria ser objecte d'estudi en una altra recerca, ja que és molt extens.

Cal destacar que el fenomen de la **subocupació** es troba molt present perquè molts joves s'acaben posicionant en un lloc de treball inferior a la seva qualificació, és a dir, que les seves capacitats i coneixements no s'utilitzen completament; cosa que també ho comenta la jove entrevistada de 23 anys, que en el seu sector les ocupacions es barregen i acaba fent la feina i les tasques d'un altre treballador. Per afegir, els joves tenen les expectatives bastant altes en relació amb la feina que pretenen obtenir, però realment, moltes vegades el mercat laboral no els proporciona aquestes condicions, per tant, es troben també en un tipus de subocupació.

Un tema que em sembla important remarcar és el poc suport que busquen els joves en els sindicats. Al llarg de la realització de les entrevistes m'he adonat que els joves pensen a acudir als sindicats per ajuda, però a l'hora de la veritat no ho fan. Dos dels entrevistats comenten que per les condicions de la seva feina, haurien de posar-se en contacte amb algun sindicat, ja sigui perquè necessiten l'explicació d'algun aspecte de l'empresa que pensen que no s'està duent a terme correctament o perquè per la mida de l'empresa haurien de tenir la representació d'un sindicat. La noia entrevistada de CCOO expressa que els joves acudeixen al sindicat quan ja tenen un problema i ella remarca que *“quan ja tens el problema ja arribes tard a l'hora de sindicalitzar-te”*. Per afegir, menciona que els joves no venen gaire pel seu propi peu al sindicat, sinó que el sindicat és qui va cap a ells a fer “campanya”, d'aquesta manera aconseguixen donar-se a conèixer i obtenir més afiliació de la població jove. Igualment, la coordinadora d'“acció jove” remarca l'augment d'afiliació, ella creu que és per la reforma laboral, ja que han crescut els contractes indefinits i han reduït molt els temporals.

Finalment, m'agradaria proposar una sèrie de **solucions** per tal de millorar l'alta desocupació juvenil i les dificultats que pateix el col·lectiu de joves d'entre 16 i 29 anys a l'hora d'intentar inserir-se en el món laboral.

En primer lloc, referent al tema de les **polítiques i programes** que porta a terme el govern i la generalitat, seria interessant que hi hagués un seguiment de l'efectivitat de les iniciatives, és a dir, es podria avaluar de forma continuada, aproximadament cada any o sis mesos, de com funcionen els programes, si hi ha adhesió a ells per part dels joves, si surten rendibles, o sigui, si compleixen els objectius proposats.

També podria ser una solució crear programes amb la finalitat de proporcionar experiència als joves, com petites feines de la branca d'activitat on desitgen prestar serveis, d'aquesta manera, a l'hora d'intentar inserir-se al mercat laboral podrien tenir el mínim d'experiència que exigeixen les empreses (Weller, 2007).

Una proposta per millorar la inserció laboral de la població jove podria ser la creació un programa de subvencions per contractar joves, tal com fan amb aquelles persones amb diversitat funcional, ja que segons el que he investigat, no hi ha subvencions per la contractació de joves, només hi ha bonificacions en les quotes de la seguretat social i diferents ajudes econòmiques per a la formació d'aquests. Per tant, per a fomentar la contractació del col·lectiu de joves d'entre 16 i 29 anys, penso que seria un gran incentiu crear algun programa que permeti obtenir subvencions, és a dir, una compensació econòmica pel fet d'ajudar una persona jove a inserir-se al mercat laboral (Henar i Seagales, 2015).

Per acabar, com he mencionat ja a l'apartat de treball de camp, generalment els joves no coneixen gairebé cap iniciativa proporcionada a nivell de govern, per tant, seria un aspecte a millorar i poder fer campanyes publicitàries amb la finalitat que puguin arribar a tots els joves i donar-los-hi una oportunitat de trobar una feina digna, amb unes bones condicions i un salari decent.

En segon lloc, fent referència a l'**educació**, una solució podria ser millorar l'orientació cap a la formació professional, és a dir, que els estudis es trobessin més orientats a les necessitats del mercat laboral (Henar i Seagles, 2015). A més, penso que tant els centres educatius com les empreses haurien de tenir en compte que els joves poden estudiar i treballar a la vegada, per tant, es podrien crear programes especialitzats per aquests joves, en aquests dos àmbits.

En tercer lloc, penso que seria convenient, tot i que complex, el fet de poder realitzar les **pràctiques remunerades**. Hem de tenir present que els alumnes presten aquest servei de manera gratuïta, encara que és pel seu benefici, ja que els proporciona un apropament al món laboral. Tot i així, en algun cas s'ha vist que les pràctiques contenen poc com a experiència professional de cara a futures feines, pel fet que les empreses no valoren tant l'experiència dels joves si es tracta de pràctiques acadèmiques. És per això que els joves, a l'invertir una part del seu temps en l'empresa, a més d'altres costos derivats d'aquesta activitat, com poden ser les despeses de transport, hauria de ser compensat econòmicament. L'ideal seria tenir una remuneració, pot ser no igual a la d'un treballador, però que mínimament compensi les despeses que puguin tenir els joves per dur a terme aquest servei. Cal apreciar que s'ha fet un gran pas amb la introducció a la llei sobre les cotitzacions de les pràctiques, però personalment crec que encara queda molt camí a fer en aquest aspecte.

Per concloure, m'agradaria remarcar dues frases que he extret de les entrevistes: *“t'has de defensar molt i tienes que pisar fuerte en el terreno”* i *“moltes vegades has hagut de demostrar el que vals perquè per edat no vals res”* aquestes afirmacions m'han fet pensar que els joves han de fer un esforç de més per fer-se veure, haver de destacar i que els tinguin en compte, únicament pel fet de ser jove.

En definitiva, els joves pateixen molts obstacles per accedir al món laboral i assolir un treball digne que els permeti trobar l'estabilitat que desitgen. Així doncs, hi ha un gran camí a recórrer, s'ha de considerar als joves com un segment de la població essencial en el món laboral i s'han de dur a terme mesures amb la finalitat de vèncer les barreres que impedeixen el seu creixement professional i personal, ja que és un potencial laboral que no es pot desapropitar.

6. REFERÈNCIES

- Alonso, F. A., Porcel, S., i Cruz, I. (2019). Condiciones i trayectorias laborales de la població jove a Barcelona. Ajuntament de Barcelona.
<https://ajuntament.barcelona.cat/dretssocials/sites/default/files/arxius-documents/informe-condicions-trajectories-laborals-poblacio-jove-bcn-2019.pdf>
- Arrazola, M., Galán, S., i de Hevia, J. (2018). Desempleo juvenil en España: situación, consecuencias e impacto sobre la vida laboral de los adultos. *Papeles de economía española*, (156), 62-75.
https://www.funcas.es/wp-content/uploads/Migracion/Articulos/FUNCAS_PEE/156art06.pdf
- Cabello, S. A. i Ponce de León, L. (2016). El escenario de vulnerabilidad de los jóvenes en España. *Trabajo social hoy*, 79, 7-26.
https://www.researchgate.net/profile/Sergio-Andres-3/publication/311512184_VULNERABILITY_AMONG_YOUNG_PEOPLE_IN_SPAIN_DOSSIER_INFANCIA_Y_ADOLESCENCIA/links/5849c98108aed5252bcbe670/VULNERABILITY-AMONG-YOUNG-PEOPLE-IN-SPAIN-DOSSIER-INFANCIA-Y-ADOLESCENCIA.pdf
- Calles Martinez, M. L. (2020). Exclusión laboral de jóvenes en el contexto español. *CREA: Colección de Recursos Educativos Abiertos*. Universidad de Jaén.
<https://crea.ujaen.es/handle/10953.1/13162>
- Cuesta, D. H. (2017). Empleabilidad versus sobrecualificación. Desajuste entre formación y empleo en las trayectorias laborales de los jóvenes titulados en España. *Sociología del trabajo*, 29-52.
<https://recyt.fecyt.es/index.php/sociologiatrabajo/article/view/57627>
- De Castro, C. (2019). Presentación. La precariedad laboral y más allá. *Cuadernos de relaciones laborales*, 37 (1), 11.
<https://pdfs.semanticscholar.org/7b7b/81866d2df3274ff4d2ad05182a13821e675e.pdf>
- Echaves, A. i Echaves, C. (2017). Jóvenes aún más precarios: crisis económica y desigualdad laboral en España. *Cuadernos de Investigación en Juventud*, (2), 33-52.
<https://dialnet.unirioja.es/servlet/articulo?codigo=5873997>
- García, L. (2017). El fenómeno del subempleo en el proceso de inserción laboral de los jóvenes, sus conductas y actitudes laborales.
<https://www.educacion.gob.es/teseo/imprimirFicheroTesis.do?idFichero=I0MhgSyjXec%3D>

- García, S. (2008). Un factor de exclusión social: el trabajo de los jóvenes. *V Jornadas de Sociología de la UNLP. Universidad Nacional de La Plata*.
<https://www.aacademica.org/000-096/78.pdf>
- Henar, L., i Seagles, M. (2015). Cambios sociales y el empleo de la juventud en España: una mirada hacia el futuro. *Observatorio de la Juventud en España*.
<https://www.injuve.es/sites/default/files/Cambios-y-empleo-juventud.pdf>
- Jurado, J. (2022). Desempleo juvenil y emprendimiento en España. *Universidad de Sevilla*.
<https://idus.us.es/bitstream/handle/11441/143730/JURADO%20CABELLO%20-%20JOSEP-tfg.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
- Navarro, M. i Urbez, J. M. (2014). La precariedad laboral en España en la actualidad: incidencia en el colectivo de los jóvenes. *Universidad de Zaragoza*.
<https://zaguán.unizar.es/record/31365/files/TAZ-TFG-2014-2428.pdf?version=1>
- Peiró, J. M., Ripoll, P., i Caballer, A. (1998). El proceso de integración de los jóvenes en el mercado laboral.
<https://ruc.udc.es/dspace/bitstream/handle/2183/10694/CC%2042%20art%205.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
- Pereiro, J. C. (2022). Trabajo de mayores y discriminación por edad. *Relaciones Laborales y Derecho del Empleo*.
https://ejcls.adapt.it/index.php/rlde_adapt/article/view/1185
- Pérez Cuerno, J. M. (2008). Educación, empleo e inserción laboral de los jóvenes. *Revista universitaria de ciencias del trabajo*, (9), 337-384.
<https://uvadoc.uva.es/bitstream/handle/10324/11372/RevistaUniversitariadeCienciasdelTrabajo-2008-9-Educacionempleoeinsercion.pdf?sequence=1>
- Planas-Lladó, A., Soler-Masó, P. & Feixa-Pàmpols, C. (2014). Juventud, políticas públicas y crisis en España: ¿Triángulo mágico o triángulo de las Bermudas? *Revista Latinoamericana de Ciencias Sociales, Niñez y Juventud*, 12 (2), pp. 551-564.
<http://www.scielo.org.co/pdf/rlcs/v12n2/v12n2a04.pdf>
- Real Academia Española, R.A.E. (2023). Precariedad. *Diccionario panhispánico del español jurídico*.
<https://dpej.rae.es/lema/precariedad>
- Riera, J. R. et al. (2021). *La Joventut de Barcelona l'any de la pandèmia: 10 anàlisis de l'Enquesta a la Joventut de Barcelona 2020*. Ajuntament de Barcelona.

https://ajuntament.barcelona.cat/dretssocials/sites/default/files/arxius-documents/la_joventut_de_barcelona_lany_de_la_pandemia.pdf

- Santamaria, E. (2010). " Buscarse la vida": trayectorias y experiencias de precariedad en el acceso al empleo de las personas jóvenes. *Revista de estudios de juventud*, (89), 101-123.
https://www.injuve.es/sites/default/files/revista89_5.pdf
- Santamaría, E. (2018). Jóvenes, crisis y precariedad laboral: una relación demasiado larga y estrecha. Encrucijadas: *Revista Crítica de Ciencias Sociales*, (15), 3.
<https://dialnet.unirioja.es/servlet/articulo?codigo=6467365>
- Serrano, L., i Soler, Á. (2015). La formación y el empleo de los jóvenes españoles: trayectoria reciente y escenarios futuros. *Fundacion BBVA*.
https://www.fbbva.es/wp-content/uploads/2017/05/dat/DE_2015_formacion_y_empleo.pdf
- Verd, J. M., i López-Andreu, M. (2016). Crisis del empleo y polarización de las trayectorias laborales. El caso de los adultos jóvenes en Cataluña. *Papers Revista de Sociologia*, 101(1), 5-30.
[https://eprints.hud.ac.uk/id/eprint/28194/1/2167-7918-3-PB%20\(1\).pdf](https://eprints.hud.ac.uk/id/eprint/28194/1/2167-7918-3-PB%20(1).pdf)
- Verdier, E. i Vultur, M. (2018). La inserción laboral de los jóvenes: un concepto histórico, ambiguo y societal. *Cuestiones De Sociología*, (19), e067.
<https://www.cuestionessociologia.fahce.unlp.edu.ar/article/view/CSe067/10349>
- Vidal, F. i Ortega, E. (2003). De los recursos a los sujetos. Inserción laboral de los jóvenes desempleados en España en la segunda modernidad. *INJUVE*.
https://www.injuve.es/sites/default/files/insercionlaboral_completo.pdf
- Weller, J. (2007). La inserción laboral de los jóvenes: características, tensiones y desafíos. *Revista de la CEPAL*.
<https://repositorio.cepal.org/server/api/core/bitstreams/d03c7da1-6da3-4dff-8c3c-d3c7fbe74a9e/content>

7. ANNEXOS

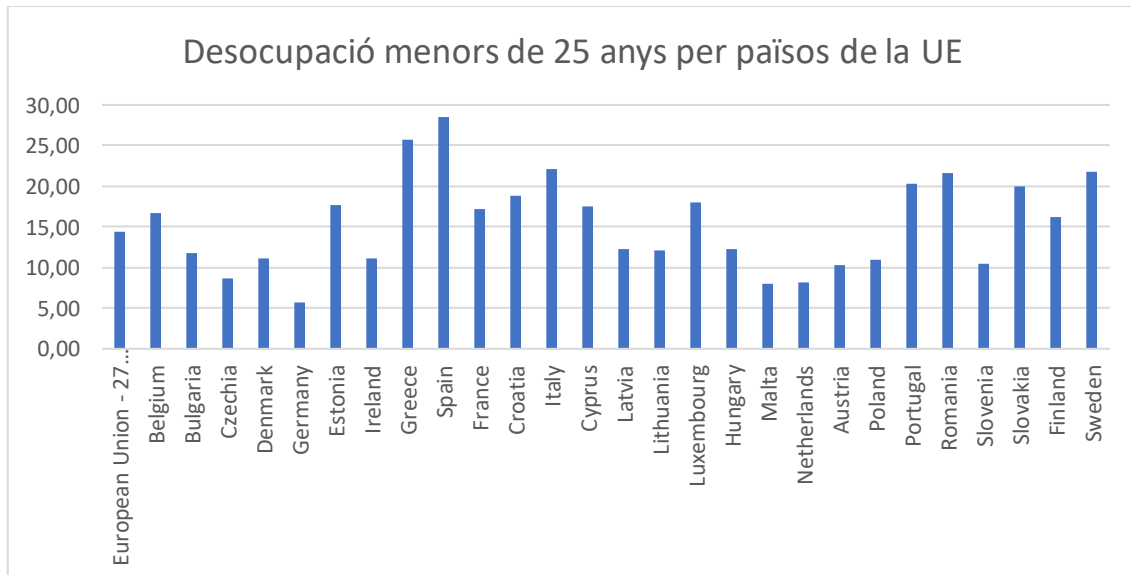
Annex 1: Desocupació juvenil a la Unió Europea

Taula 1

PAÍS	Percentatge desocupació	PAÍS	Percentatge desocupació
European Union - 27 countries	14,37	Latvia	12,31
Belgium	16,65	Lithuania	12,15
Bulgaria	11,86	Luxembourg	18,07
Czechia	8,61	Hungary	12,34
Denmark	11,18	Malta	7,96
Germany	5,64	Netherlands	8,23
Estonia	17,64	Austria	10,37
Ireland	11,18	Poland	10,91
Greece	25,65	Portugal	20,33
Spain	28,51	Romania	21,70
France	17,13	Slovenia	10,45
Croatia	18,83	Slovakia	20,03
Italy	22,17	Finland	16,16
Cyprus	17,60	Sweden	21,74

Taula 1: Percentatge de desocupació dels joves per països de la Unió Europea l'any 2023. Elaboració pròpia a partir de les dades de l'EUROSTAT

Gràfic 1

Gràfic 1: Percentatge de desocupació dels joves per països de la Unió Europea l'any 2023. Elaboració pròpia a partir de les dades de l'EUROSTAT

Annex 2: Desocupació juvenil a Catalunya per edats

Taula 2

TAXA DE DESOCUPACIÓ PER DIFERENTS GRUPS D'EDAT I COMUNITAT AUTÒNOMA	Catalunya	Total nacional
Total	9,68	12,92
Menors de 25 anys	24,13	29,76
De 16 a 19 anys	40,27	45,88
De 20 a 24 anys	19,43	26,25

Taula 2: Taxa de desocupació nacional i de la comunitat autònoma de Catalunya de l'any 2022 per diferents grups d'edat. Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Institut Nacional d'Estadística.

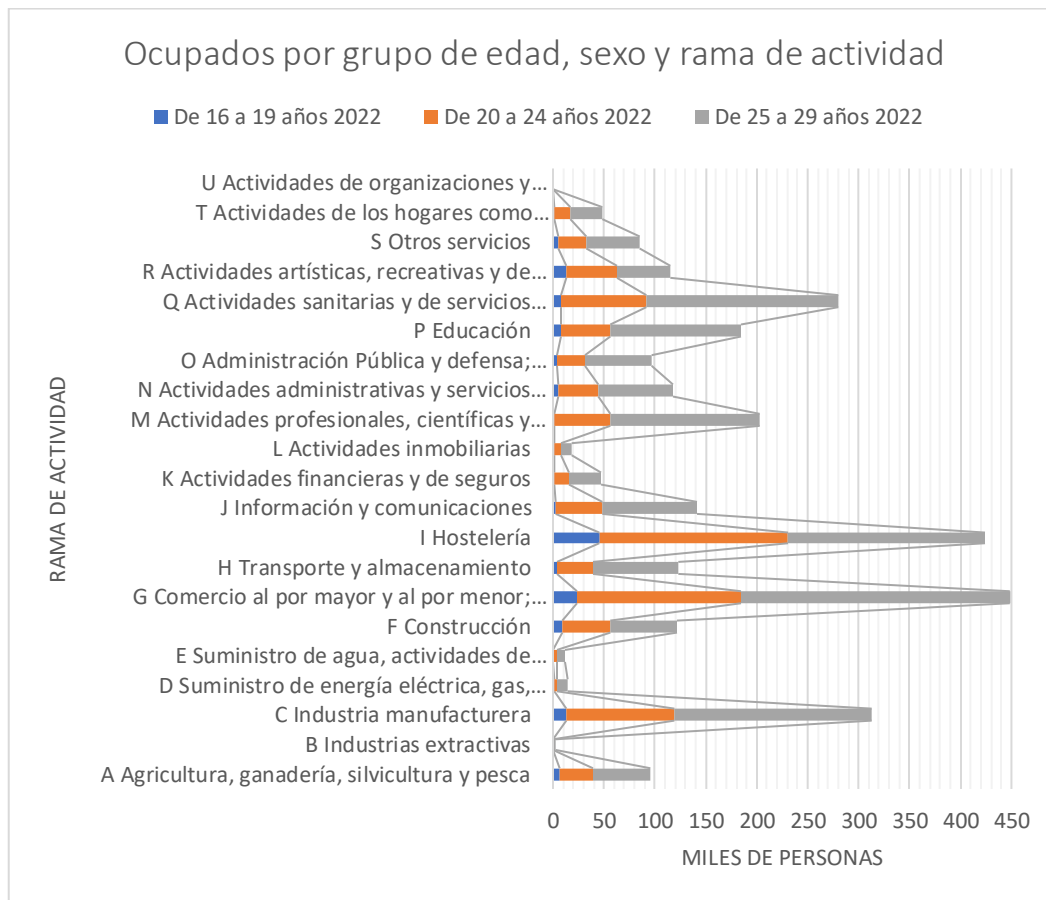
Annex 3: Branques d'activitat dels joves

Taula 3

OCUPADOS POR GRUPO DE EDAD, SEXO Y RAMA DE ACTIVIDAD EN MILES DE PERSONAS (AÑO 2022)	De 16 a 19 años	De 20 a 24 años	De 25 a 29 años
A. Agricultura, ganadería, silvicultura y pesca	7,1	31,6	56,7
B. Industrias extractivas	0,0	0,3	1,9
C. Industria manufacturera	13,7	104,9	193,7
D. Suministro de energía eléctrica, gas, vapor y aire acondicionado	0,8	3,6	9,8
E. Suministro de agua, actividades de saneamiento, gestión de residuos y descontaminación	0,5	4,0	7,0
F. Construcción	9,6	46,3	66,2
G. Comercio al por mayor y al por menor; reparación de vehículos de motor y motocicletas	23,8	160,6	264,0
H. Transporte y almacenamiento	4,1	35,0	83,8
I. Hostelería	45,4	185,3	193,8
J. Información y comunicaciones	3,2	44,7	93,7
K. Actividades financieras y de seguros	1,0	15,2	31,1
L. Actividades inmobiliarias	0,7	7,0	10,4
M. Actividades profesionales, científicas y técnicas	1,7	54,0	146,7
N. Actividades administrativas y servicios auxiliares	5,7	38,7	73,2
O. Administración Pública y defensa; Seguridad Social obligatoria	3,9	26,9	66,1
P. Educación	7,5	48,9	128,1
Q. Actividades sanitarias y de servicios sociales	7,6	83,8	189,0
R. Actividades artísticas, recreativas y de entretenimiento	13,7	48,9	53,1
S. Otros servicios	5,5	27,3	52,7
T. Actividades de los hogares como empleadores de personal doméstico; actividades de los hogares como productores de bienes y servicios para uso propio	1,6	15,5	30,7
U. Actividades de organizaciones y organismos extraterritoriales	...	...	...

Taula 3: Ocupats per grup d'edat, sexe i branca d'activitat en milers de persones, l'any 2022. Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Institut Nacional d'Estadística.

Gràfic 2

Gràfic 2: Ocupats per grup d'edat, sexe i branca d'activitat l'any 2022. Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Institut Nacional d'Estadística.

Annex 4: Qüestionari realitzat als joves d'entre 16 i 29 anys

1. Edat

- 16 – 19
- 20 – 24
- 25 – 29

2. Quins estudis tens finalitzats?

- ESO
- Batxillerat
- Cicle formatiu de grau mitjà de FP
- Cicle formatiu de grau superior de FP
- Grau universitari

- f. Màster
- g. Cap

3. Què estàs cursant actualment?

- a. ESO
- b. Batxillerat
- c. Cicle formatiu de grau mitjà de FP
- d. Cicle formatiu de grau superior de FP
- e. Grau universitari
- f. Màster
- g. Cap

4. Estàs treballant actualment?

- a. Si
- b. No

5. Quantes feines has tingut?

- a. 0
- b. 1
- c. 2
- d. 3
- e. 4
- f. Més

6. Si alguna vegada has buscat feina, de l'1 al 10 quant t'ha costat aconseguir el lloc de treball, en cas que l'hagis aconseguit? (resposta no obligatòria)

7. En cas que estiguis treballant, quin tipus de contracte tens? (resposta no obligatòria)

- a. Indefinit
- b. Temporal
- c. Fixe discontinu
- d. Jornada completa
- e. Jornada parcial

- f. Contracte de formació o pràctiques

8. En cas que estiguis treballant, et trobes en un lloc de treball relacionat amb els estudis que tens? (resposta no obligatòria)

- a. Si
- b. No

9. Si has treballat alguna vegada, en quines branques d'activitat has prestat serveis? (resposta múltiple)

- a. Agricultura, ramaderia, silvicultura i pesca
- b. Industries extractives
- c. Indústria manufacturera
- d. Subministrament d'energia elèctrica, gas, vapor i aire condicionat
- e. Subministrament d'aigua, activitats de sanejament, gestió de residus i descontaminació
- f. Construcció
- g. Comerç a l'engròs i comerç al detall; reparació de vehicles de motor i motocicletes
- h. Transport i emmagatzematge
- i. Hostaleria
- j. Informació i comunicacions
- k. Activitats financeres i d'assegurances
- l. Activitats immobiliàries
- m. Activitats professionals, científiques i tècniques
- n. Activitats administratives i serveis auxiliars
- o. Administració pública i defensa, Seguretat social obligatòria
- p. Educació
- q. Activitats sanitàries i de serveis socials
- r. Activitats artístiques, recreatives i d'entreteniment
- s. Altres serveis
- t. Activitats de la llar
- u. Activitats d'organitzacions i organismes extraterritorials

10. En cas de tenir feina o si n'has tingut anteriorment, t'has sentit satisfet amb la teva situació laboral? (resposta no obligatòria)

- a. Si
- b. No

11. Si has respost la pregunta anterior, pots explicar per què et sents satisfet o insatisfet amb la teva feina? (resposta no obligatòria)

12. Coneixes alguna iniciativa (polítiques o programes) impulsada pel govern sobre l'ocupació dels joves?

- a. Si
- b. No

13. Si es així, has participat o has considerat participar en programes d'aquest tipus? (resposta no obligatòria)

- a. Si
- b. No

14. Has patit algun d'aquests obstacles a l'hora de buscar feina? (resposta múltiple)

- a. Falta d'experiència laboral prèvia
- b. Contractes de formació o de practiques (et veus obligat a acceptar un treball d'aquestes condicions per les dificultats d'obtenir una altra feina o per buscar experiència)
- c. Baixos salaris
- d. Dificil compaginació amb altres àmbits de la teva vida
- e. Falta d'oportunitats laborals a la teva àrea d'interès (sobre els estudis que has realitzat)
- f. Falta d'habilitats específiques requerides pels empresaris
- g. Discriminació per edat
- h. Temporalitat (obtenir un contracte temporal volent un contracte indefinit)
- i. Cap dels anteriors
- j. No he buscat feina
- k. Altres

15. Com creus que et pot afectar el fet de no tenir feina? Escull almenys 3

(resposta múltiple)

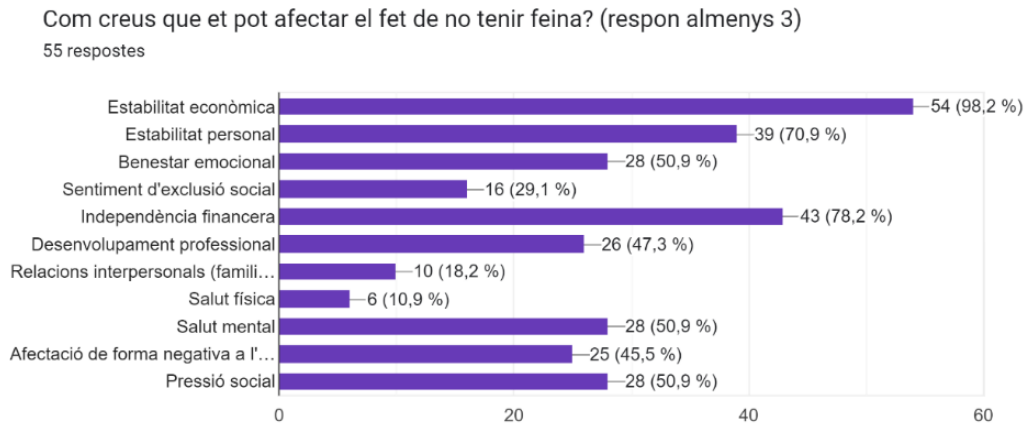
- a. Estabilitat econòmica
- b. Estabilitat personal
- c. Benestar emocional
- d. Sentiment d'exclusió social
- e. Independència financera
- f. Desenvolupament professional
- g. Relacions interpersonals (familiars, amistsats...)
- h. Salut física
- i. Salut mental
- j. Afectació de forma negativa a l'autoestima
- k. Pressió social

16. Que opines sobre el paper que tenen l'Estat espanyol i de la Generalitat de Catalunya respecte l'ocupació dels joves? (creus que li haurien de donar més importància, donar a conèixer els programes que realitzen, millorar les polítiques, proporcionar recursos per facilitar la inserció...)

17. Hi ha alguna cosa més que t'agradaria comentar sobre les teves experiències a l'hora de buscar feina com a jove?

Annex 5: Respostes a la pregunta 15 del qüestionari

Gràfic 3

Gràfic 3: Respostes a una de les preguntes de l'enquesta realitzada als joves d'entre 16 i 29 anys. Elaboració pròpia.